

Milí čtenáři,

číslo Ďáblíka, které právě otvíráte, bylo z došlých příspěvků sestaveno během několika dlouhých podzimních večerů. To je konstatování jen zdánlivě banální: až do konce října jsme totiž (jako každý rok) neměli večery ani dlouhé, ani podzimní. Je tomu už dvanáct let, co evropští úředníci prodloužili letní čas až do konce října a vyhradili mu tedy dokonce většinovou část každého roku. Letní čas se zdůvodňoval energetickými úsporami, avšak ty jsou v situaci, kdy takovéhle léto máme od posledního sněhu do prvních mrazů, nicotné (viz údaje ČEZu i Pražské energetiky).

O možných zdravotních rizicích posunů hodinových ručiček bylo napsáno mnoho, existují však i další ohrožení. První z nich (nazvěme ho třeba filosofickým) začíná už v okamžiku, kdy použijeme také výraz „zimní čas“: termín ignoruje existenci času střeoevropského jako konstanty jedině odpovídající vazbě mezi časem a přírodními ději a vede k chápání času jako variabilní veličiny, s níž lze manipulovat podle účelových potřeb byrokracie či ekonomiky. Ohrožení sociální: jediným důvodem pro letní čas je vytváření iluze, že zaměstnancům vracejícím se z práce až k večeru ještě zbývá část dne pro seberealizaci. Že za dnešní fatu morganu budeme již zítra platit tvrdým probuzením do tmy, to zcela odpovídá paradigmatu našeho světa. Uvažují i o ohrožení sociálně psychologickém. Sám patřím k lidem, kteří si hodinky v březnu nepřetáčejí, ale i mně se většina roku proměňuje na dobu, kdy honím své dcery ze sluncem rozpáleného trávníku, aby stihly jít včas spát, a na dobu, kdy vstávají do školy a oknem ještě vidí noční oblohu. „Letní“ čas úspěšně vytěsňuje rána i podvečery jako svébytné etapy našeho dne; jako chvíle, kdy se rodina nejsnáze sejde a setrvá ve vzájemném rozhovoru, protože nic pragmatičtějšího se v tu chvíli dělat nedá. Urputná snaha stlačit do těsného sousedství čas na tenis s časem na návštěvu nočního klubu sice asi roztáčí kola komerční spotřeby, ale skutečný smysl má stejně mlhavý jako třeba vášeň pro běloskvoucí prádlo. A kde jsou mentální kořeny celé věci? Lze si o nich přečíst ve známé knize:

„Určitě už bude dvanáct,“ prohlásil i Šuchov. „Sluníčko už je na vršku.“

„Když je na vršku,“ ozval se kapitán, „tak to znamená, že není dvanáct, ale jedna.“

„Jakpak to,“ užasl Šuchov. „To přece věděli už naši dědkové, že slunko stojí na vršíčku v poledne.“

„To platilo pro dědky!“ houkl kapitán, jako když sekerou utne. „Ale mezitím vyšlo nařízení a podle toho nařízení stojí slunce nejvyš v jednu.“

„Kdopak to nařízení vydal?“

„Sovětská vláda!“

(Alexandr Solženicyn: Jeden den Ivana Děnisičev)

Listopadový Ďáblík se výrazně věnuje jádru, odpadům a emisím, rádi referujeme o výsledcích ankety Strom roku (kde jihočeský zástupce dosáhl na stupně vítězů), poradíme vám, na kterých lokalitách najdete nově umístěné informační tabule, díky našim slovenským přátelům dokonce jsme tentokrát dvojjazyční a na závěr si můžete přečíst rozverně, ovšem zcela realistické vyprávění o podzimních radostech a strastech chovatelství. To vše završeno jako obvykle pozvánkami ze všech jihočeských koutů. Pěkné počtení.

Tomáš Malina

I hnědouhelné elektrárny lze stavět moderní

Vláda musí po ČEZ požadovat, aby stavěl pouze uhelné elektrárny s moderními, nejúčinnějšími technologiemi. ČEZ plánuje, že některé ze svých elektráren rekonstruuje na zastaralou účinnost 37,6 %. Přitom moderní uhelné technologie dovolují účinnost až 43 %. Mají tedy menší spotřebu uhlí a menší exhalace oxidu uhličitého. Nejlepší hnědouhelná elektrárna Niederaussem v Německu má čistou účinnost přes 43 %. Elektrárny Lippendorf a Boxberg spuštěné před sedmi lety dosahují 42 %. Německé energetické společnosti připravují elektrárny s padesátiprocentní účinností, které budou operovat během několika let. Rozdíl v spotřebě uhlí mezi elektrárnou s účinností 37 % a 50 % je čtvrtinový.

ČEZ argumentuje, že Tušimice a Prunéřov nepřestavuje na čtyřicetileté období. Ovšem to není technická překážka. Kratší, pětadvacetiletý provoz pouze sníží ekonomický výsledek pro ČEZ. Ekologické organizace připomněly, že lepší technologie nebudou mít vliv na cenu elektřiny. Prodejní cena se totiž určuje na burze. Náklady konkrétní společnosti na ni nemají vliv. Nákup levnější a špinavější zastaralé technologie pouze zvětší rozdíl mezi náklady a tržbou, tedy zvýší zisky ČEZ.

Vládní strany se přitom v koaliční smlouvě zavázaly: „Přijmeme závazné standardy energetické účinnosti pro autorizaci nových a rekonstruovaných energetických zdrojů, které budou odpovídat evropským kritériím nejlepší dostupné technologie (BAT).“

Ze společné tiskové zprávy Cally a Hnutí DUHA Edvard Sequens

Sedm let planých řečí o bezpečnosti JE Temelína

7. října 2007 uplynulo již 7 let od uvedení jaderné elektrárny Temelín do provozu, tj. od spuštění štěpné reakce. Již sedm let se na pomezí třech států diskutuje o zvýšení bezpečnosti této kontroverzní jaderné elektrárny. Občanské sdružení OIŽP uspořádalo spolu se svými kolegy z protijaderných organizací v rakouském Linci a německém Pasově mezinárodní symbolický happening na náměstí těchto měst. Zástupci sdružení OIŽP utvořili na českobudějovickém náměstí z více jak 400 svíček obraz poskládaný do symbolu radioaktivity. Do příprav se zapojila i kolemjdoucí mládež a kulturně ji obohatili kolemjdoucí muzikantky, které zahrály několik písní. Akce byla součástí výzvy českým a rakouským politikům, aby využili všechny právní a diplomatické prostředky pro naplnění dohody z Melku.

Hana Gabrielová

Petice proti rozšíření JETE ted' na webu

Ekologická občanská sdružení Jihočeské matky, Calla, Hnutí DUHA a Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí nedávno zveřejnily elektronickou verzi petice proti rozšíření jaderné elektrárny Temelín o další reaktory. Tato petiční akce začala již v roce 2004, kdy ji podpořila řada známých osobností, mimo jiné Martin Bursík, Erazim Kohák, Marta Kubišová, Olga Sommerová, či Ján Zákopčaník. Do současné doby se k ní svým podpisem připojilo přes 4000 občanů, převážně z jihočeského regionu. Ačkoli se – díky vládnímu prohlášení – v současné době neuvažuje s výstavbou nových jaderných bloků, na druhé straně sílí tlak jaderné lobby na to, aby se v budoucnosti jaderná energetika v České republice dále rozvíjela. Smyslem této petice je dosáhnout otevření debaty nad potřebností jaderné energetiky. Text petice naleznete a podpořit ji můžete na této webové adrese: <http://zpravodajstvi.ecn.cz/petice/temelin/>.

Monika Machová Wittingerová, Jihočeské matky

Ministr Říman: atomový zákon neměnit!

Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo na jednání vlády návrhy, kterými chtělo smést ze stolu část koaliční smlouvy týkající se jaderné energetiky. Ministr Říman jednak chce, aby ČEZ v případě havárie na atomové elektrárně musel uhradit jen škody do výše 6 miliard korun. Především však nehodlá zakotvit do atomového zákona ani účast obcí v povolovacím řízení, ani jejich právo rozhodovat o své budoucnosti, neboť podle něj: „Stát musí být schopen v odůvodněných případech prosazovat své zájmy i proti vůli jednotlivých obcí.“. Namísto práva veta navrhuje navýšit finanční částky na kompenzace tak, aby obce byly: „motivovány k zájmu o výstavbu a provozování úložiště a překonání iracionálních obav obyvatel.“.

Vládní strany se přitom v koaliční smlouvě a v programovém prohlášení zavázaly: „Bude zrušena omezená odpovědnost provozovatelů jaderných reaktorů za případné škody tak, aby platili tržní pojistné stejně jako v jiných průmyslových odvětvích. Další kroky ve vyhledávání hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva bude vláda činit transparentně a nepřekročitelným kritériem bude souhlas dotčených obcí.“ Termín splnění je do konce roku 2007.

Analýzy předložené ministerstvem průmyslu neprošly řádným mezirezortním připomínkovým řízením. Ministru Bursíkovi se je podařilo z jednání vlády 22. 10. stáhnout a nyní se k jejich obsahu budou vyjadřovat jednotlivá ministerstva. Věříme, že v této podobě neprojdou, zvláště když ministři uslyší, tak jako nyní, jasný názor z lokalit. V každém případě se díky obstrukcím ministerstva průmyslu nepodaří do konce roku novelu atomového zákona předložit ve vládě.

Edvard Sequens, Calla

Největšími znečišťovateli Jihočeského kraje jsou energetické provozy

Teplárna České Budějovice, a.s. na Novohradské ulici, teplárna AES Bohemia v Plané nad Lužnicí a Teplárna Strakonice, a.s. vyšly nejhůře ze srovnání s ostatními znečišťovateli Jihočeského kraje ve dvou oblastech – vypustily za rok 2006 nejvíce plynů způsobujících kyselou srážku a nejvíce skleníkových plynů. Z tabulek největších znečišťovatelů v Jihočeském kraji z roku na rok zcela zmizel Brisk Tábor, protože už se letos neobjevil v Integrovaném registru znečišťování (IRZ) (1) mezi zdroji uniků potenciálně karcinogenního tetrachlorethylenu (2).

„Dosáhli jsme toho změnou technologie odmašťování kovových dílců. Provoz nového zařízení je založen na vodní bázi, kde se používá v 3-5% koncentraci čistící prostředek pro odstraňování mastných usazenin a vodního kamene. K odmašťování už tedy vůbec nepotřebujeme tetrachlorethylen. Kromě pozitivního efektu pro životní prostředí nová technologie přinesla i výrazné úspory v provozních nákladech ve srovnání se starým, již dosluhujícím zařízením,“ vysvětlil vedoucí oddělení ekologie, energetiky a požární ochrany Brisku Tábor, a.s. Radek Šváb.

„Brisk Tábor se stal příkladem, jak může průmyslový provoz úpravou technologie výrazně omezit negativní vliv své činnosti na životní prostředí. Je to vidět i v žebříčcích sestavených podle IRZ,“ pochválil přístup firmy vedoucí kampaně Budoucnost bez jedů a předseda Arniky RNDr. Jindřich Petrlík. Emise tetrachlorethylenu v důsledku používání kvalitnější celulózy také výrazně snížila papírna ve Větrní, takže letos již v tabulkách největších znečišťovatelů rovněž nefiguruje.

Na první místa v žebříčku největších znečišťovatelů potenciálně rakovinotvornými látkami se vyhouply provozy, které v loňském roce byly až na 4. a 5. příčce anebo v IRZ vůbec nefigurovaly. Celkově se úniky těchto látek hlášených do IRZ v Jihočeském kraji snížily o téměř devět tun, což není málo. Největšími znečišťovateli potenciálně karcinogenními látkami za rok 2006 na jihu Čech jsou Fronius Česká republika, s.r.o. v Českém Krumlově, následovaný provozem Groz-Beckert Czech, s.r.o. v Českém Krumlově a Ege, s.r.o. České Budějovice. „První a třetí provoz získaly nelichotivá místa v tabulkách Arniky kvůli vysokým emisím styrenu (3) z lakoven a Groz-Beckert Czech, s.r.o. kvůli emisím tetrachlorethylenu, který používá jako odmašťovadlo,“ specifikovala důvody umístění tří strojírenských a elektrotechnických provozů mezi největšími průmyslovými znečišťovateli Jihočeského kraje vedoucí českobudějovické pobočky Arniky Bc. Jitka Straková.

Protože každá látka působí jinak na lidské zdraví či na životní prostředí, není možné určit největší znečišťovatele pouhým součtem vypouštěných emisí všech látek. Arnika se proto soustředila na rakovinotvorné látky, látky poškozující rozmnožování (reprotoxické), mutagenní látky, skleníkové plyny, látky poškozující ozónovou vrstvu Země, plyny přispívající ke tvorbě kyselých srážek, látky nebezpečné pro vodní organismy, styren, rtuť(4) a perzistentní organické látky (5).

Jihočeské energetické provozy mají podle dat z IRZ ještě další specifika. Teplárenské provozy v Českých Budějovicích a ve Strakonici vypustily do ovzduší také desítky kilogramů rtuť. „V celostátním srovnání to není nijak závratné množství, strakonická teplárna by se v celostátním žebříčku dostala na 21.

českobudějovická na 33. místo v žebříčku emisí rtuti do ovzduší, ale rtuť je velice toxickým těžkým kovem, který se stal globálním problémem. I takováto množství tedy představují významný příspěvek k celkové zátěži prostředí. O globálním znečištění rtutí budou zástupci vlád z celého světa jednat v příštím týdnu v Bangkoku,“ komentoval úniky rtuti z jihočeských provozů Petrlík.

Jaderná elektrárna Temelín je jediným provozem v IRZ z Jihočeského kraje, který musel za rok 2006 ohlásit úniky látek poškozujících ozónovou vrstvu Země. Konkrétně se jednalo o 96 kg měkkých freonů (6) používaných k čištění chladicích věží. Každý atom chlóru uvolněný z freonů přitom může v ozónové vrstvě Země rozbít až deset tisíc molekul ozónu.

Informace do registru letos ohlásilo 65 provozů na území Jihočeského kraje, což je o tři méně ve srovnání s minulým rokem. V emisích do ovzduší hlásily 12 látek, v přenosech odpady také 12 látek a v přenosy v odpadních vodách 3 látky. Nejčastěji ohlašovanou látkou, a to ve 41 případech, byl amoniak, což je charakteristická škodlivina pro zemědělskou výrobu.

Posouzení největších znečišťovatelů je velmi složitým procesem, při němž je nutné zohlednit řadu odborných aspektů. Pro úplné pochopení posuzovaných kritérií proto doporučujeme navštívit internetovou stránku <http://bezjedu.arnika.org/irz.shtml>, kde Arnika zveřejňuje celou analýzu IRZ včetně vysvětlení použitých postupů a kritérií pro výběr látek (7). Jihočeský kraj je osmým krajem, pro který Arnika zveřejnila krajský žebříček znečišťovatelů podle IRZ.

Poznámky:

(1) **Integrovaný registr znečišťování** provozuje a data do něj sbírá Ministerstvo životního prostředí ČR. Lze ho nalézt na adrese <http://www.irz.cz>. Údaje do registru hlásí samy jednotlivé podniky, protože jim tuto povinnost ukládá zákon. Arnika pak údaje pouze analyzuje a sestavuje z nich přehledné žebříčky znečišťovatelů, které z registru nelze jednoduše vyčíst. Přítomnost v těchto žebříčkách a jejich zveřejňování mnohdy motivují podniky k eliminaci emisí škodlivých látek a k zavedení technologií, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí.

(2) **Tetrachlorethylen** se používá jako rozpouštědlo v chemických čistírnách a ve strojírenství. Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny ho řadí mezi látky pravděpodobně karcinogenní pro člověka (kategorie 2A).

(3) **Styren** se používá hlavně v laminátovnách, odkud také dochází nejčastěji k jeho únikům. Styren je látka podezřelá z karcinogenních účinků a rovněž je klasifikována jako nebezpečná pro rozmnožování, tedy reprotoxická.

(4) Informace o **rtuti** a jejím působení na lidské zdraví najdete na: <http://bezjedu.arnika.org/>.

(5) **Perzistentní organické látky**: Perzistentní organické látky jsou zřejmě vůbec nejtoxičtější sloučeniny jaké kdy člověk stvořil. Patří sem například dioxiny, DDT či polychlorované bifenyly (PCB). Již ve velmi malých dávkách působí poruchy hormonálního a imunitního systému a ohrožují reprodukční schopnosti živočichů, včetně člověka. V přírodě se rozkládají velmi pomalu a kumulují se v tělech živočichů. Díky své chemické stabilitě setrvávají dlouho v prostředí a "putují" proto i tisíce kilometrů od zdrojů svého původu. Nerozpouštějí se ve vodě, ale v tucích, na které se vážou - jsou bioakumulativní.

(6) **Měkké freony**, neboli hydrochlorofluoruhlodivky (HCFC) jsou látky, které sice méně nežli tzv. tvrdé freony, ale stále významně poškozují ozónovou vrstvu Země, jež brání pronikání tvrdého ultrafialového záření na zemský povrch. Více informací o ochraně ozónové vrstvy Země najdete na: <http://toxic.arnika.org/ozonosfera.shtml>.

(7) Kritéria pro výběr látek a jejich výčet najdete v celostátním žebříčku na internetové adrese <http://www.arnika.org/clanky.shtml?x=2049409>.

V Písku a Táboře proběhly odpadové semináře pro starosty

Sdružení Calla ve spolupráci s odbory životního prostředí měst Písek a Tábor uspořádalo v rámci projektu *Jihočeské přírodní zdroje pro budoucnost** dva semináře nazvané **Efektivní nakládání s odpady v obci - jak na to?**, které proběhly 26. září (v Písku) a 18. října (v Táboře).

Cílem seminářů bylo zejména pomoci hledat praktická řešení aktuálních i strategických otázek v oblasti hospodaření s odpady v obcích a mikroregionech, představit možnosti financování projektů a prezentovat příklady dobré praxe.

Dopolední přednáškový blok se mírně lišil zaměřením - v Písku na prevenci vzniku komunálního odpadu, bioplynové stanice a představení městského systému odpadového hospodaření, v Táboře pak na kompostování a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. Společné byly příspěvky týkající se výsledků třídění v Jihočeském kraji (ukázalo se, že nejsme na špici a máme co dohánět - sice se zlepšujeme, ale ostatní kraje si udržují nebo dokonce zvyšují náskok), zpětného odběru elektrozařízení a možností financování projektů z operačního programu Životní prostředí.

Odpoledne bylo věnováno exkurzím - na prvním semináři jsme se podívali na dotřídňovací linku a skládku ve Vydlabech, na druhém semináři na skládku a kompostárnu v Klenovicích u Soběslavi. Tohoto programu se, bohužel, zřejmě i s ohledem na nepříznivé počasí a "znalost terénu", nezúčastnili všichni, takže se nepodařilo zcela naplnit ideu vzájemného informování a výměny zkušeností mezi starosty a zastupiteli. Ovšem i tak byl, jak se dá vyčíst z odevzdaných vyplněných anketních lístků, celkový dojem dobrý a obě akce byly hodnoceny jako úspěšné - byť s různými výhradami (např. že bylo prezentováno málo úspěšných projektů, zejména pro malé obce do 200 obyvatel ap.).

Semináře zaujaly jak místní starosty a zastupitele, tak i úředníky a několik "přespolních" zájemců. Celkem se jich zúčastnilo více než 60 lidí, což organizátory příjemně překvapilo. Podrobný program a sborník přednášek najdete na www.calla.cz/odpady.

Všem lektorům a účastníkům děkujeme za zprostředkování informací a podnětů, které pomohou zvýšit úroveň a užitečnost našich dalších seminářů a odpadových akcí.

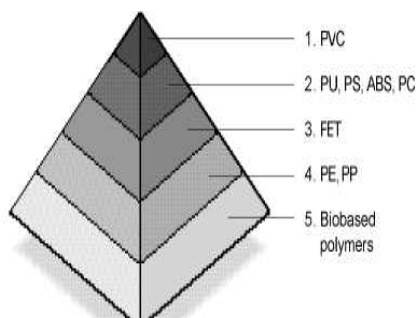
Petr Drahoš

*) projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím NROS.

Hrátky s PVC

Sdružení Calla a Rosa ve spolupráci se sdružením Arnika zorganizovaly 18. října další z řady zelených čtvrtek v Českých Budějovicích, tentokrát pod názvem **Proč si nehrát s PVC?**. Lektorka Miroslava Jopková ze sdružení Arnika prezentovala poměrně šokující informace o tomto známém

plastu, který patří společně s polyethylenem a polypropylenem k nejmasověji vyráběným syntetickým plastům (v roce 2000-20 mil. tun) a z hlediska zdravotního a environmentálního stojí na špici pyramidy nejrizikovějších a nejškodlivějších plastů (na dalších příčkách pak následují 2. polyuretan, polystyren, akrylonitril-butadien-styren a polykarbonát, dále 3. polyetylenetereftalát, EVA - etylvinylacetát, 4. polyolefiny – polyetylen, polypropylen a 5. polymery na bázi biodegradovatelných sloučenin (kukuřičný škrob, celuloza), které se dají kompostovat).

PVC se užívá ve stavebnictví, elektrotechnickém a automobilovém průmyslu, ale i jako obal nebo materiál pro domácí potřeby (od vodovodních a odpadních trubek, přes okenní rámy, dveře, profily, desky, podlahové krytiny a elektrické kabely až po folie, nádobí, hračky, ochranné rukavice, obuv, obaly na sešity a pláštěnky...).

Základní stavební surovinou PVC je organicky vázaný chlór, který přírodě škodí prakticky během celého životního cyklu PVC (od výroby až po likvidaci), především ve formě dioxinů a PCB. PVC dále obsahuje různá riziková aditiva (stabilizátory a změkčovadla), jako těžké kovy a ftaláty, které

ohrožují životní prostředí a působí negativně na zdraví lidí především během používání a likvidace výrobků z PVC.

Během používání se z PVC uvolňují látky, které v něm nejsou pevně vázány (ftaláty, adipáty). Z ftalátů (skupina asi 40ti látek) bylo důkladně prozkoumáno jen několik. Šest nejrizikovějších bylo zakázáno používat v hračkách, výrobcích pro děti a kosmetice (DEHP, DBP, BBP, DIDP, DINP, DNOP). Rizika adipátů jsou předmětem výzkumů, ohledně stabilizátorů byly zaznamenány úniky olova z okenních rámců a vodovodního potrubí. Tyto látky se uvolňují neustále, a tak jsou osoby, které se v místnostech s PVC pohybují vystaveny např. jejich vdechování.

Naštěstí existují alternativy PVC, mezi něž se řadí např. linoleum (z pryskyřice, lněného oleje, dřevité moučky, juty a přírodních barviv), dřevěná okna, přebalovací pulty a potahy na matrace z PE, PUR, Nylonu, bavlny či EVA plastu (lze zakoupit např. v IKEA), pláštěnky z PUR či polyesteru ap. Jednorázové nádoby, příbory a tácky se vyrábí z rozložitelných bioplastů (www.bioplaneta.cz).

PVC je značeno jako PVC, V či Vinyl nebo číslem 3 ve známém trojúhelníčku (viz. obr.). Ovšem výrobci bohužel (díky lobbistickým tlakům) nemají povinnost PVC značit, takže zákazník nemá možnost poznat zda se jedná o PVC či ne, a fakticky se mu tak nemůže vyhnout - přitom do PVC se balí i některé potraviny (např. drůbež – folie, zmrzlina a saláty – kelímky a vaničky), což je opravdu zážející. V ČR byl sice v roce 1997 přijat zákon, dle kterého bylo s účinností od 1. 1. 2001 zakázáno vyrábět a dovážet obaly z PVC a výrobky v takových obalech, ovšem v roce 2000 byla posunuta účinnost na 1. 1. 2008, a následně byl zákon zrušen!!!

Prospěšnými aktivitami se tedy nesmíme nechat ukonejšit. Je třeba stále sledovat situaci, neboť jakýkoli ústupek průmyslu je vždy oznamován s velkým mediálním humbukem, ale zhoršování situace pro spotřebitele (zvyšování norem pro škodliviny ap.) se děje potichu, takže často žijeme v klamně představené pozitivního vývoje, i když k tomu není žádný reálný důvod.

Měli bychom se inspirovat např. v Belgii a Dánsku, kde zavedli na PVC daň, nebo v Kanadě, Španělsku a Jižní Koreji, kde je zakázáno balit do PVC. V Německu je zase od roku 2005 zakázáno PVC skládkovat.

Nejsmutnější je užívání PVC v nemocnicích - zdravotní pomůcky běžně obsahují v průměru 20 – 40 % DEHP! Nejvíce jsou ohroženi novorozenci na jednotkách intenzivní péče, těhotné ženy a kojící matky, děti podrobující se opakovaným transfuzím a pacienti na dialýze. K náhradám PVC v ČR přistoupily již FN Olomouc, nemocnice Na Homolce, nemocnice Motol a FnsP Ostrava.

Podobně je to s hračkami - testy opakovaně prokazují porušení norem a přítomnost překračování max. koncentrací ftalátů v hračkách v řádu stovek procent...

Pokud vás tyto informace zaskočily, a chtěli byste přispět ke změně současného stavu, můžete se zapojit do kampaně NEHRAJME SI S PVC, např. podepsat petici „Za náhradu PVC“ adresovanou parlamentu, prezidentovi a vládě ČR. Text petice a další informace (např. databáze potravin balených v PVC, databáze alternativ k PVC výrobkům) najdete na www.pvc.arnika.org.

Užitečná informace na závěr: Takto označené láhve a vaničky nikdy nevhazujte do kontejnerů na PET či plasty (pozor! některé PET láhve mají PVC etikety! - 1 PVC láhev může zničit recyklát z 1-2 tun PET láhví, tzn. 30 až 50 tisíc kusů ...).

Petr Drahoš s využitím informací z prezentace Mirky Jopkové ap.

Lišovská skládka je dočasně zavřena a Společnost A.S.A. České Budějovice musí zaplatit pokutu půl milionu

Po roce od rozsáhlého požáru na skládce v Lišově na Českobudějovicku se podařilo sdružení Calla získat rozhodnutí České inspekce životního prostředí o udělení pokuty společnosti .A.S.A. České Budějovice i rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, které její odvolání zamítlo. Přestože skutečná příčina požáru ze dne 16.9. 2006 nebyla objasněna, mnohé může napovědět zjištěné porušení provozního řádu. Je nutné, aby v době, kdy se rozhoduje o dalším rozšíření skládky měla veřejnost k dispozici informace, kterými se

provozovatel skládky nechlubí, ale které potvrzují naše obavy ze skládky a ukazují na její rizika pro životní prostředí.

V průběhu integrované kontroly iniciované sdružením Calla v souvislosti s opakovanými požáry skládky během roku 2006 zjistili pracovníci ČIŽP porušení některých podmínek integrovaného povolení, kterým byly stanoveny provozovateli závazné podmínky provozu skládky, které je povinen dodržovat. Provozovatel zařízení .A.S.A. České Budějovice prokazatelně provozoval od 3.8. 2006 ke dni konání integrované kontroly (10.10.-11.10.2006) a v jejím průběhu zařízení „ Skládku odpadů Lišov“ v rozporu s integrovaným povolením vydaným Krajským úřadem Jihočeského kraje v roce 2004. Skládku nebyla provozována zcela dle provozního řádu, neboť:

- nebyl proveden rozbor průsakových vod před jejich odvozem na ČOV a monitoring těchto vod byl ke dni kontroly proveden pouze 1x, ačkoliv měl být prováděn 4x ročně
- v aktivní ploše skládky byly zjištěny ve stavebním odpadu eternitové šablony
- bylo zjištěno nepřekrytí neaktivních ploch skládky, tím docházelo k úniku skládkového plynu

Správní řízení ve věci uložení pokuty ve výši 490 tis. korun společnosti .A.S.A. České Budějovice s.r.o. bylo ČIŽP zahájeno dne 21.3.2007 a následně uloženo rozhodnutím dne 20.4.2007. Proti tomu se společnost .A.S.A. odvolala. Odbor výkonu státní správy MŽP v Českých Budějovicích odvolání zamítl a napadené rozhodnutí včetně výše pokuty 31.7.2007 potvrdil.

Sdružení Calla získalo toto rozhodnutí díky žádosti podané dle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Po tom, co v červenci letošního roku zrušil Krajský úřad Jihočeského kraje z podnětu sdružení Calla územní rozhodnutí vydané Stavebním úřadem MÚ v Lišově, se jedná o další vážnou překážku v plánech na rozšíření skládky. S rozhodnutím o udělení pokuty i výsledku odvolání na MŽP seznámíme také zastupitele města Lišov a pokusíme se tak opět zvuklat jejich důvěru ve společnost .A.S.A, a tedy jejich podporu pro rozšíření skládky. Naši důvěru tato společnost již dávno nemá a občané se měli možnost o její serióznosti přesvědčit nejen v průběhu projednávání rozšíření skládky, ale po celou dobu jejího provozu. V současné době je lišovská skládka zavřena, neboť je naplněna její povolená kapacita 450 tisíc kubíků. A.S.A. vozí nejen do Borovan, což je pro ni jistě z ekonomických hledisek nevýhodné, ale i na další místa, která se chystáme zveřejnit spolu s Arnikou, která odhalila i další „metody“ této společnosti .

Vladimír Molek

Webové stránky klimatické koalice

Tento měsíc byli spuštěny internetové stránky www.zmenaklimatu.cz jejichž cílem je podpora ochrany klimatu v České republice. Zájemci o tuto problematiku na stránkách najdou základní informace o jejích příčinách a důsledcích doplněnou odkazy na odborné studie, zprávy Mezivládního panelu pro změny klimatu, prezentace předních odborníků či infomateriály pro veřejnost. Část webových stránek je určena spotřebitelům, které užitečnými radami a doporučeními vybízí ke snížení produkce emisí např. při stavbě nového domu či nákupu elektrospotřebičů. Dále nabízí možnosti, jak může jednotlivec snadnými a levnými kroky při úsporách energií snížit svůj příspěvek ke globálním změnám podnebí až o desítky procent. Nejen novinářům poslouží k práci galerie fotografií, archiv tiskových zpráv a možnost zaslání newsletteru či možnost prezentování komentářů v klimatickém blogu. Vznik a provoz stránek www.zmenaklimatu.cz je součástí projektu podpořeného Heinrich-Böll-Stiftung.

Hana Gabrielová

Dvě drůbežárny v Jihočeském kraji fungují od minulého týdne nezákonně

Děti Země upozornily inspekci na to, že drůbežárny v Myšenci a Sudoměřicích u Bechyně nestihly do konce října získat integrované povolení

Drůbežárny v obcích Myšenec a Sudoměřice u Běchyně jsou od 1. listopadu provozovány v rozporu se zákonem, neboť společnost, které je provozují, se nepodařilo do 31. října získat pravomocné integrované

povolení, což jim ukládá zákon. Děti Země dnes na tento fakt upozornily Českou inspekci životního prostředí. Ta nyní bude podnět prověřovat a v případě, že spáchání správního deliktu potvrdí, může provozovatelům uložit pokuty až do výše sedmi milionů korun. Kromě toho podle zákona nyní společnosti nesmí drůbežárny provozovat. „O povinnosti mít platné integrované povolení věděli všichni již od roku 2003, je to tedy nezodpovědnost firem, že o vydání povolení včas nepožádaly,“ komentuje případ Martin Hyt'ha z občanského sdružení Děti Země. „Podle zákona by nyní měl být provoz velkochovů zastaven až do doby, než pro ně bude příslušné integrované povolení vydáno a nabude právní moci,“ popisuje další možné důsledky Hyt'ha.

Kdo velkochovy provozuje a jaké jsou jejich kapacity?

obec	provozovatel	kapacita
Myšenec	TINOSS, s.r.o.	80.000 brojlerů
Sudoměřice u Bechyně	Jiří Šonka	103.000 brojlerů

Uvedené dvě drůbežárny ovšem nejsou jedinými zařízeními, která jsou od začátku měsíce provozována ilegálně. Jen Děti Země zjistily celkem 12 provozů v ČR, které povolení nemají. Téměř všechny tyto provozování jsou velkokapacitní chovy hospodářských zvířat. Řada dalších průmyslových podniků se ovšem může potýkat s tímtož problémem.

Smyslem integrovaného povolení je stanovit pro konkrétní provoz podmínky, které zajistí ochranu zdraví člověka a zvířat, ochranu životního prostředí, zejména ochranu ovzduší, půdy, lesa, podzemních a povrchových vod, přírody a krajiny. Dále se stanovují např. opatření pro hospodárné využívání surovin a energie, emisní limity, podmínky pro nakládání s odpady a jiné.

Kontakty:

Martin Hyt'ha, Děti Země – Plzeň, tel.: 377 240 772, 606 104 784

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát České Budějovice: 386 109 111

Tiskovou zprávu Děti Země mírně upravil Tomáš Malina

Výsledky ankety Strom roku 2007

Celostátní anketa Strom roku 2007, kterou již šestým rokem pořádá Nadace Partnerství, má svého vítěze. Nejsympatičtější stromem se s velkým předstihem stala Stojanová lípa z Beňova u Přerova (Olomoucký kraj, 22571 hlasů), na druhé příčce se umístila Lípa ve Staré Lysé (Středočeský kraj, 11187 hlasů), třetí místo obsadila Hrušeň v Hrachovišti (Jihočeský kraj, 7192 hlasů).

V letošním ročníku ankety hlasovalo 60 588 lidí, což je zhruba o deset tisíc více, než vloni. Stojanová lípa přitom získala celou třetinu hlasů a své soupeře nechala daleko za sebou. „Těší nás, že díky anketě ožívá komunitní duch obcí i měst. Stejně radostná je i skutečnost, že do veřejné sbírky bylo letos vybráno více než 220 000 korun, které poputují na další výsadby či úpravy veřejných ploch,“ uvedla Pavlína Binková z Nadace Partnerství.

Mohutná, 150 let stará lípa rostoucí na návsi v Beňově nese jméno významného rodáka, arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana. Do ankety Strom roku ji navrhli zástupci obce společně s místní základní a mateřskou školou. Obci se zhruba 670 obyvateli se poté podařilo strhnout veřejnost i podnikatele z širokého okolí a získat tak pro svého kandidáta úctyhodných 22 571 hlasů. „Už na samém začátku jsme si řekli, že se podobná situace nemusí opakovat, a že když se do ankety pustíme, tak ji chceme vyhrát. Vsadili jsme přitom na osvětu – vysvětlovali jsme, co je Nadace Partnerství, co dělá a k čemu slouží anketa. Hlasování jsme propagovali na veřejných akcích, zároveň jsme obcházeli podniky na Přerovsku a žádali je o podporu v podobě objednání archů. Nikdo nás neodmítl,“ prozradila místostarostka Beňova Hana Bělařová.

Vítězný strom získal kromě prestižního titulu Strom roku 2007 také poukaz na odborné ošetření od zahradnické společnosti Eden.

Na skvělém 3. místě se umístil zástupce jihočeských stromů – Hrušeň v Hrachovišti. Jedná se o nádherný 500 let starý exemplář hrušně obecné. Její výška činí 12,5 metru a obvod kmene 293 cm.

Rodina Márovcová, na jejímž pozemku hruška roste, zde žije už od 15. století. Pokud si tuto starobylou krásku budete chtít prohlédnout na vlastní oči, najdete ji za humny u domu č.p. 5 a 6. Vesnička Hrachoviště se nalézá nedaleko Třeboně.

Podle tiskové zprávy Nadace Partnerství zpracovala Jana Sequensová

Pojďte se rozloučit s hrušní

Komise pro životní prostředí v Borovanech Vás zve na setkání u hrušně na Budějovické ulici (u vjezdu do sídliště) a to v pátek 9. listopadu v 17 hodin. Chceme se tak společně s Vámi rozloučit se stromem, který zde žil a člověku mimoděk sloužil po desítky let. Jeho život je ale patrně na konci rukou narušeného člověka. Už na začátku roku 2006 někdo obsekal celý kmen v úrovni kořenů a v červnu pak ze stromu osekal či oloupal velké pruhy kůry. Po ošetření tohle týraný strom kupodivu přežil. Před několika týdny však někdo přerušil zbývající pruhy lýka. Pachatel je neznámý a pokud se nenajde svědek těchto opakovaných činů, zůstane to jen věc jeho svědomí. Zda existuje zájem na využití pozemku, na kterém stojí, případně strom někoho obtěžuje stínem, opadem listů apod. se dá těžko soudit. Hrušeň v daném místě tvoří malebnou dominantu a ničemu nepřekáží. Její ekologická hodnota byla předběžně a neoficiálně podle používané metodiky AOPaK stanovena na cca 40 tis. Kč. Pokud si najdete čas a přijdete, čeká Vás malé překvapení.

Edvard Sequens, Zuzana Guthová

Nové naučné panely u Českého Krumlova

Čtenáři Ďáblíku jistě nebudou překvapeni, že bývalé vojenské prostory poskytují často útočiště vzácným a chráněným druhům organismů. Jedním z takových území je také bývalé vojenské cvičiště u Českého Krumlova (nad vlakovým nádražím). Hostí především teplomilná společenstva rostlin a živočichů, která se v mnohém podobají nedaleké Národní přírodní rezervaci Vyšenské kopce.

Od roku 2006 má právo hospodařit v jižní části bývalého cvičiště Agentura ochrany přírody a krajiny prostřednictvím svého regionálního pracoviště – Správy CHKO Blanský les. Podobně jako na Vyšenských kopcích se počítá se zavedením šetrného zemědělského hospodaření, které by přispělo k zachování místních přírodních hodnot. Kromě toho má území sloužit jako oddychová zóna pro obyvatele Českého Krumlova.

Nově byly na území bývalého cvičiště instalovány netradiční naučné panely, které představují veřejnosti cennou flóru a faunu, historii využívání území i jeho vyhlídky do budoucna. Dětem je určena interaktivní část panelů. Panely připravila Správa CHKO Blanský les a ZO ČSOP Šípek.

Nevíte-li tedy, kam se vydat na výlet, zajedte si do Krumlova a z nádraží zamířte na opačnou stranu, než se vydává většina turistů. A jestli ještě přírody nebudete mít dost, můžete naučné panely na bývalém vojenském cvičišti spojit třeba s naučnou stezkou na nedalekých Vyšenských kopcích. Pokud mohou doporučit vhodnou dobu k návštěvě, vybral bych asi květen nebo červen, i když svůj půvab má jižní úpatí Blanského lesa i v jiných částech roku.

Foto: Na bývalém cvičišti žije běžně i krytohlav hedvábitý.

S využitím materiálů Správy CHKO Blanský les a ZO ČSOP Šípek Jiří Řehounek

Nová informační tabule v Třebči

Díky grantu společnosti Telefónica O₂ mohla být u vjezdu do třebečské pískovny instalována nová informační tabule, která seznamuje zájemce s přírodními hodnotami Převedně chráněné plochy Pískovna Třebč. Text o břehulích, péči o jejich hnízdiště, písčinách, tůních a jejich obyvatelích doplňuje sedm fotografií a letecký snímek pískovny. Případné návštěvníky pískovny samozřejmě tabule nabádá k dodržení zákazu vstupu do pískovny mezi 15. dubnem a 31. srpnem, kdy břehule hnízdí.

Jiří Řehounek

Být ženou – soužití s přírodou?*

Na konci října vydala českobudějovická Rosa leták ke stále tabuizovanému tématu dámských hygienických potřeb. V letáku, jehož úvodní stránka nese slova „přísně tajné a důvěrné“, se dočtete o propojení ekologie, zdraví a financí v souvislosti s dámskými hygienickými potřebami - šetrnými k ženě i k přírodě. Ekoporadna popisuje jednotlivé typy a druhy alternativ ke klasickým vložkám a tampónům: menstruační pohárky, tampóny z mořské houby, pratelné vložky či dámské potřeby z biodegradabilního materiálu je dostupné i na českém trhu. Dozvíte se i jak se chovat šetrně a proč se „vracet“ např. k praní. Nový leták Šetrné k ženě – šetrné přírodě je doplněn perokresbami.

Propagace a osvěta je úzce spjata s tématem opravdových plen, jemuž se Rosa dlouhodobě věnuje. /Letáky zdarma/ distribuuje a poradenství zajišťuje Společnost Rosa o.p.s. – rosa@rosacb.cz. Více se můžete dozvědět na www.rosacb.cz/ekodite (v oddílu určeno ženám), kde naleznete i kontakty, kde si lze zboží prohlédnout, ev. zakoupit.

Věra Soukupová

Tichá zpráva z Tichej doliny

Od ukončenia blokády v apríli 2007 sa v Tichej a Kôprovej doline neľahzí. Zaslúžilo sa o to takmer 25 tisíc ľudí podpísaných pod výzvu za trvalú ochranu Tichej doliny, účastníci blokády, akcie ÚCHO (územie chránené občanmi), stovky vedcov a pracovníkov štátnej ochrany prírody, ktorí sa nebáli vyjadriť svoj názor (a z ktorých viacerí následne stratili prácu) a mnohí ďalší. Napriek tomu je hrozba návratu strojov do územia stále aktuálna. LZ VLK teraz vyvíja tlak na slovenské štátne orgány právnou cestou, upozorňujúc na porušenia slovenskej aj európskej legislatívy.

V Tichej doline si lesy medzitým žijú svoj prirodzený život. V lete napadli lykožrúty časť stojacich tromov v blízkosti vetrových kalamít. Navzdory medializovanému katastrofickému vývoju však lykožrúty v skutočnosti napadli menej ako 1 percento plochy obidvoch dolín. V iných územiach národného parku, kde sa naopak zasahovalo, to dopadlo podstatne horšie. V Tichej a Kôprovej doline sa medzitým v nespracovanej kalamite uchytili a rýchlo rastú tisícky semenáčikov novej generácie stromov, v mŕtvom dreve si vybudovali nové dutiny vzácne d'atle trojprsté a tesáre čierne, medvede nachádzajú pod kôrou stromov chutný hmyz,... a všetci spoločne Vám ticho ďakujú za podporu.

Viac informácií na www.ticha.sk

EKOFÓR 2007

Který ekologický vtíp letos zvítězí? Blíží se uzávěrka hlasování veřejnosti.

Soutěž ekologických kreslených vtípů Ekofór 2007 se blíží ke svému závěru. Už jen do 11. listopadu 2007 může veřejnost hlasovat pro nejlepší ekologický vtíp v soutěži pořádané už počtvrté Hnutím Brontosaurus. Hlas je možno udělit ve třech kategoriích, v každé je 25 nejlepších vtípů, které byly vybrány do putovní

výstavy a internetové galerie na stránkách soutěže www.ekoфор.cz. Přidělit svůj hlas mohla veřejnost od dubna na putovní výstavě vybraných prací, která probíhala po celé léto na různých kulturních akcích, i prostřednictvím on-line hlasování hlasovat pro nejlepší vtipy.

Vyhlášení vítězů EKOFÓRu 2007 proběhne dne 23.11.2007 na festivalu Týká se to také Tebe v Uherském Hradišti. Vyhlášení budou vítězové určení hlasováním veřejnosti i nejlepší autoři vybraní odbornou porotou (ve složení: Klára Malíková, ZO ČSOP 11/11 Zvoneček; Ivan Hanousek, místopředseda České unie karikaturistů; Zdenka Solaříková, Místopředsedkyně Hnutí Brontosaurus; Andrea Bachtíková, MŽP; Honza Chváral, Ing., SEV Toulcův dvůr; Jana Krčmářová, Zelený Kruh), která se sešla 16.10.2007. Vítězové si na místě budou moci vyzvednout hodnotné ceny. Vyhlásování vítězů EKOFÓRu bude hudebně provázet písničkář Tomáš Kočko.

TZ Hnutí Brontosaurus upravil Tomáš Malina

Oslava československé státnosti kozím sexem

Přestože se může zdát tento titulek zavádějící a navádějící k mravním zvrhlostem, není tomu tak. Jde pouze o shodu náhod a respektování biologických hodin, což zase nemá nic do činění se změnou letního času na středoevropský a s „výhodami“ z tohoto blbnutí plynoucími. Jak poznáte dále, příroda je mocná čarodějka a jedna koza se dokáže postarat, ale zároveň i pobavit. Tak jako někteří spoluobčané listují na počátku roku kalendářem a kalkulují již předem, jak využijí státní svátky, a zejména pak ty, které jsou spojeny se dny volna, já si hlídám hlavně 28. říjen. Samozřejmě, že s určitou dávkou vlastenectví, které se bohužel vytrácí; státní vlajku vyvěšují pouze úřady a organizace a tu a tam soused, který ovšem má vlajek v zásobě více a spíše využívá této příležitosti k jejich „provětrání“. Alespoň mně, bohužel již jako pamětníkovi, se to tak jeví.

Ale abych se vrátil k 28. říjnu. Tento den mám již několik let zapsaný ve svém chovatelském kalendáři, jako den D pro naši kozu Lízu, neboť ta jej ovlivňuje pomocí svých hormonů. Ano, opravdu jej ovlivňuje, neboť jeho průběh je spojen s kozí říjí. V této chvíli se může vybavit starším čtenářům idylický obrázek našich venkovů, kdy v dušičkovém období doslova táhne koza svého majitele přes pole. Nejednalo se rozhodně o dobrovolné vycházky pro zlepšení zdravotního stavu kozy, ale o cestu za kozlem. Ona totiž zpáteční cesta vypadala opačně. To táhl chovatel kozu domů a věřte, že to vyžadovalo notnou dávku síly a trpělivosti.

Ale zpět k naší Líze, neboť ona je hlavní hrdinkou našich oslav státnosti, a to ve vši účtě k historii. Doba říje u kozy je totiž velice krátká a trvá většinou pouze tři dny, takže druhý den, svátek nesyvátek, volno nevolno, a to zase doslova a do písmene i ve vztahu k našemu zdravotnímu stavu, druhý den říje musí koza ke kozlovi. Proto to napětí u nás v rodině, neboť kozlů ubývá a místo přes pole pěšky se musí jet autem do sousední vsi. Ale i to jsme již s Lízou, ale hlavně s manželkou, která řídí auto, dávno vyřešili. Respektive manželka se nám podřídila. Takže stejně jako roky před tím i letos nás Líza 27. října upozornila, že přišel „její čas“ a že zítra jedem ke kozlovi. Letošní říje byla pro mne o to romantičtější, že jsem se zrovna účastnil kurzu na výrobu sýrů v Borovanech (pořádala ROSA a ke všeobecné spokojenosti) takže samozřejmě že i zde byla řeč o ovcích a kozách, o vesnické idylce, návratu k přírodě, biopotravínách a o přátelství. Návštěva kozla tedy pro mne letos znamenala opravdové zpestření víkendu a splnění chovatelských povinností.. Pro manželku splnění nezbytného úkolu souvisejícího s údělem manželky chovatelky.

A Líza? Ta se svezla autem, pobavila několik posádek vozů, které nás předjížděly a splnila si svůj každoroční sen. O tom, zda jsme oslavili letošní den státnosti opravdu důstojně se přesvědčíme na jaře, kdy přijde očekávaný čas mláďat. Mimochodem, při té zábavné a stresové jízdě jsme si stačili, na rozdíl od některých vrcholných politiků, spočítat, že letos je to opravdu 89 let (a ne 80) od vyhlášení samostatnosti československého státu. A za to patří samozřejmě náš dík a uznání všem, kteří se o tento, dnes již po všech stránkách historický přelom v dějinách našeho lidu zasloužili.

Vladimír Molek

Pozvánky na akce

od úterý 6. listopadu do pondělí 10. prosince
výstava **Neziskové organizace na Strakonicku**

Akci pořádá Šmidingerova knihovna, Strakonice.

Kde: ve vstupní hale Šmidingerovy knihovny.

Výstava je součástí celostátní kampaně „30 dní pro neziskový sektor“, která letos slaví kulatiny - proběhne její 10. ročník.

***

úterý a středa 13. – 14. listopadu vždy od 8:30 do 15 hodin
Podzimní dny EVVO

Akci pořádá Cassiopeia.

Kde: Krajský úřad v Českých Budějovicích, ul. B. Němcové.

Informačně vzdělávací setkání pedagogických pracovníků základních a středních škol Jihočeského kraje.

- 13. 11. Podzimní den EVVO pro učitele **ZŠ a nižších ročníků víceletých gymnázií**

Součástí semináře bude nabídka služeb NNO školám v rámci ekologické výchovy (novinky) a tyto odpolední dílny: Výuka v terénu, Ekospotřebitelství do škol, Etická výchova, Financování a realizace školních projektů, Simulační hry ve výuce; dílny povedou mj. Mgr. Jarmila Ichová – Gymnázium Jírovcova ČB, RNDr. Zuzana Guthová – o. p. s. Rosa a Mgr. Věra Soukupová – o. p. s. Rosa a Pedagogická fakulta JU ČB.

- 14.11. Podzimní den EVVO pro učitele **SŠ**

Součástí semináře bude nabídka služeb NNO středním školám v rámci ekologické výchovy (novinky), zajímavé povídání a zprávy o ekologické výchově od RNDr. Jiřího Kulicha – příspěvek s podtitulem „Mysli globálně, jednej lokálně!“, povídání o Fair trade a seznámení s projekty uskutečněnými na středních školách jižních Čech.

Vložný poplatek 150 Kč.

Kontaktní osoba: Helena Kujanová, tel. 385 520 951, e-mail cassiopeiacb@centrum.cz.

***

středa 14. listopadu od 18 hodin
Zelený večer

Akci pořádá Čajovna Inspirace a Šmidingerova knihovna v rámci cyklu Zelených večerů.

Kde: Čajovna Inspirace v hotelu Bavor ve Strakonících, Na Ohradě 31.

Buď beseda, filmová projekce, čtení o přírodě, o zdravém životním stylu šetrném vůči přírodě nebo něco podobného.

Kontaktní osoba: Mgr. Ivana Jonová, 383 323 021, e-mail jonova@knih-st.cz.

***

čtvrtek 15. listopadu
exkurze **Alternativy pro zemědělství**

Akci pořádá Calla.

Podzimní exkurze pro zemědělce bude zaměřena na rozšíření plodinové skladby současného zemědělství prostřednictvím pěstování nepotravinářských plodin určených pro energetické využití. Exkurze zavede zájemce do zpracovatelských i výrobních podniků a nastíní energetickou produkci jako možnou alternativu neutěšenému stavu současného zemědělství i životního prostředí. Více informací poskytne Hana Gabrielová, e-mail hana.gabrielova@calla.cz a budou na webu www.calla.cz.

***

sobota a neděle 24. – 25. listopadu od 10 do 18 hodin
kurz **Výroba sýrů z ovčího, kozího a kravského mléka**

Akci pořádá Rosa.

Kde: kuchyně ZŠ (ul. Petra z Lindy), Borovany u Českých Budějovic.

Kurz je zaměřený na zpracování různých výrobků – jogurtu, tvarohu, měkkých, polotvrdých, tvrdých a pařených sýrů, přípravě brynzý a žinčice. Vedle výroby sýra se budete věnovat také jeho finální úpravě, lakování, voskování a uzení.

Cena za dvoudenní kurz včetně ubytování, lektorného a mléka je 750 Kč. V ceně je částečně zahrnuto stravování v průběhu kurzu.

Přihlášky do 10.11. – Zuzana Guthová, tel. 777 320 450, e-mail guthova@rosa.ecn.cz.

***

Zelený čtvrtek:
„Pašovaná radost“

Co je to CITES ? Jaké jsou zákonné normy v ČR na ochranu silně ohrožených druhů rostlin a zvířat? Povinná registrace některých exemplářů a jak postupovat při jejich nákupu, vývozu a dovozu? Jaké jsou možnosti studia dané problematiky? Jaké jsou sankce při nedodržování zákona a kde je možné získat další informace?

**Doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard Ph. D. a Ing. Zuzana Balounová Ph. D.
z Jihočeské univerzity v českých Budějovicích (Zemědělská fakulta)**

Čtvrtek 15. listopadu 2007 od 17 hod v galerii Měsíc ve dne, Nová ul.3, České Budějovice.

Více informací:

ROSA – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@ecn.cz, <http://rosa.ecn.cz>,
Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35,
České Budějovice, tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, www.calla.cz

Příště: Výjimečně úterý - 11.12. 2007 v 17.00 hod. - „Ekostavění“

***

Hnutí DUHA, místní skupina České Budějovice, Vás srdečně zve na přednášku

prof. Ing. Jana Moudrého CSc.
ze Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity
na téma

Biopotraviny naše, nebo z dovozu ?

Proč nejsou biopotraviny dovezené přes půl světa ekologické ?

*V galerii Měsíc ve dne, Nová ulice 3, České Budějovice
v úterý 4. 12. 2007 v 17 hodin*

Vstupné dobrovolné

Informace podá:

Hnutí DUHA České Budějovice, Senovážné náměstí 232/9, Č.Budějovice, 370 01, tel.: 380 311 459,
ceskebudejovice@hnutiduha.cz, <http://www.hnutiduha.cz>

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Vladimír Molek, dosažitelný na telefonu 387 311 381, e-mail: vladimir.molek@calla.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Klára Řehounková, kterou najdete na telefonu: 387 311 381, a na e-mailu: klara.rehounkova@calla.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Poradna spotřebitelům elektřiny při jejich problémech s distributory. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoceradioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné

energetice. Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu: 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 13 hodin (především energetika)

Středa - 14 až 17 hodin (především alternativy pro zemědělství a všeobecné poradenství)

Čtvrtek - 14 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj **Ďáblík** vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800 – 544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz/>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 29. listopadu 2007.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◄◄
►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz ◄◄

Ydávání zpravodaje **Ďáblík** je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

